

Robert C. Castel: Az ukrán stratégiai bombázókampány

2025 augusztus 10. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Vagy képes vagy nagy mennyiség? robbanóanyagot A-ból B-be továbbítani, vagy nem.

A geopolitikai elemzésekre leselked? logikai csapdák közül talán egyik sem olyan álságos, mint az úgynevezett

„túlélési torzítás”, ékes angol nyelven survivorship bias. Ez az a kognitív tévedés, amikor kizárólag azokra az esetekre vagy személyekre összpontosítunk, akik „túléltek” vagy sikerrel jártak – gyakran azért, mert ?k láthatóbbak, felt?n?bbek vagy figyelemre méltóbbak –, miközben figyelmen kívül hagyjuk a sokkal gyakoribb, sikertelen eseteket, ami a valóság torzított megértéséhez vezet. Mivel a háború, minden háború a Salvador Dalí-szer?en elnyúló szürke unalom és a rövid id?re felvillanó rettenet furcsa keveréke, teljesen érthet?, hogy az elemz?k hajlamosak az utóbbira koncentrálni és figyelmen kívül hagyni az el?bbit.

A minap, amikor a legújabb sikeres ukrán légitámadásról olvastam a Krím félsziget nyugati részén lévő Szaki légitámaszpont ellen, akkor hirtelen azon kaptam magam, hogy én sem rendelkezem velem született immunitással a túlélési torzítás logikai bukfencei ellen. Így hát elérkezett az ideje, hogy a júniusi cikkem után, ami az orosz stratégiai bombázókampanyról foglalkozott, egy hasonló elemzés születne ennek az ukrán megfellej?r?l.

Azonban mielőtt belevágunk, talán érdemes egy pillanatra kitérni a f? különbségre a harcászati, illetve a hadászati szint? légi m?veletek között. A legegyszer?bben megfogalmazva a dolgot: az el?bbit egy konkrét csata menetére kíván hatást gyakorolni, míg az utóbbi a háború egészére. A hadelmélet szintjén ez egy igen fontos különbségtétel, a gyakorlatban azonban, amint azt a jelenlegi esettanulmány keretén belül is látni fogjuk, a dolgok meglehet?sen összemossódnak.

Az els? kérdés, amit meg kell válaszolnunk, hogy mik azok a nagy médiafigyelemnek örvendő ukrán akciók, amelyek „túlélési torzítás”-hoz vezetnek és vezetnek mind a mai napig?

Az els? ukrán sikert a stratégiai légitámaszpont terén korán, már a háború elején ki lehetett pipálni. 2022. február 25-én ukrán OTR-21 Tochka-U ballisztikus rakéták csapódtak be a rosztovi oblaszban, a Millerovo légitámaszpont területén. A támadás jelent?s károkat okozott a repül?téri létesítményekben, és egy vagy talán két Szu-30M vadászgépet megsemmisített.

Egy másik ilyen ünnepezt támadást 2023 októberében hajtottak végre, amikor Ukrajna ATACMS Block IA ballisztikus rakétákkal mért csapást a luhanszki nemzetközi légitámaszpontra és a Berdjanszki légitámaszpontra. A támadás során több Mi-8-as és Ka-52-es helikopter semmisült meg, továbbá az azokat ellátó infrastruktúra is jelent?s kárt szenvedett.

A harmadik és talán legsikeresebb támadások a Pókháló akció keretében történtek, ez év június elsején, amikor száznál is több becsempészett ukrán drón mért csapásokat a Belaja, Djagyilevo, Ivanovo Szevernij, Olenya és Ukrajinka légitámaszpontokra. Ukrán források szerint 41 orosz repül?gépet ért támadás, ezek közül legalább tíz teljesen megsemmisült. Az akció drámai csapást mért az orosz stratégiai légier? több komponensére, Tu-95-ös és Tu-22M3-as bombázókra, továbbá egy A-50 légtérelen?rz? és ellen?rz? repül?gépre.

Ezekhez az igen sikeres akciókhoz még hozzá lehet csapni a kercsi híd elleni S-200-as légvédelmi rakétákkal végrehajtott támadást 2023 augusztusában, a Moszkva körüli elsüllyesztését, továbbá a stratégiai lokátorok és az energia-infrastruktúra elleni támadásokat.

Szigorúan véve ezeknek a támadásoknak egy része nem min?síthet? stratégiai légitámaszpontnak, mivel a célpontok – merev-, illetve forgószárnyas repül?eszközök, illetve haditengerészeti egységek – harcászati célpontnak tekintend?k. A támadások lélektani hatása azonban egyértelm?en stratégiai szint? volt.

A második kérdés, amit meg kell válaszolnunk, az az alkalmazott haditechnikára vonatkozik. Márpedig ezen a téren egy igen érdekes evolúciót láttunk a háború folyamán.

A háború kezdeti stádiumában Ukrajna a meglévő eszközeihez nyúlt, rövid hatótávolságú ballisztikus rakétákat és módosított légvédelmi rakétákat vetve be az orosz célpontok ellen. A háború második szakaszában a nyugati „csodafegyverek” alkalmazását láttuk, f?leg m?veleti szint?, de hadászati csapások mérésében is. Itt a már említett ATACMS mellett a Storm Shadow és a Scalp cirkálórakétákat kell megemlítenünk. A harmadik szakaszban egyre inkább a drónoknak jut kulcsszerep a stratégiai bombázóakciók kivitelezésében. Érdemes megjegyezni, hogy ezzel párhuzamosan a tengeri hadszíntéren is tanúi voltunk egy hasonló folyamatnak, a tengeri drónok térnyerésének a tengeri cirkálórakéták rovására.

Tisztában kell lenni vele, hogy nem beszélhetünk éles határvonalakról a különböző fázisok között, és a különböző

eszközök igen gyakran lettek párhuzamosan alkalmazva. Igen jó példa erre a március 14-i rakétatámadás a tuapszei k?olaj-finomító ellen egy új, kiterjesztett hatótávolságú Neptun-variáns bevetésével.

Harmadjára, de nem utolsósorban érdemes feltennünk a kérdést, hogy milyen hadászati kihatásai voltak/vannak ennek az ukrán stratégiai bombázókampánynak, és mik az Achilles-sarkai?

Kezdjük talán a kampány mér?adataival.

2022 februárja és 2025 augusztusa között az ukrán bombázókampány elpusztított 20-25 orosz stratégiai bombázót, egy légtérellel?rz? repül?gépet, tíz-tizenkett? vadászgépet és tizenöt-húsz forgószárnyas légi eszközt. Továbbá sikerült károkat okozni katonai és kett?s felhasználású infrastruktúrákban, úgymint repül?terekben, üzemanyag- és l?szerraktárakban, lokátorokban, harcvezetési pontokban stb.

Ezek a veszteségek jelent?sen erodálták az orosz stratégiaibombázó-flottát, károkat okoztak a taktikai repülésnek, az er?források visszavonására, szétszórására és gyakori mozgására kényszerítve az oroszokat.

Hogy milyen hatással voltak ezek a károk az oroszok stratégiájára és a háború menetére? A válasz erre az, hogy igen nehéz ilyenfajta, egyértelm?en észlelhet? hatást kimutatni.

A feltételezés, hogy ezekkel a kinetikus, illetve lelki hatásokkal befolyásolni lehet a háború menetét, eleve túlzott optimizmustól szenvedett. Amit a szövetségesek a második világháborúban ezernél is több, nehézbombázókból álló hullámokkal nem tudtak elérni Németország ellen, az igen valószínűtlen, hogy a területileg nagyságrendekkel nagyobb Oroszország ellen elérhet? nagyságrendekkel szerényebb eszközökkel.

Az is naiv elképzelésnek bizonyult, hogy a drónok és a rakéták egyfajta ersatz (helyettesít?) stratégiai légier?ként képesek m?ködni. Talán a jövőben ez majd valamikor lehetségessé válik, de egyelőre ez még a hiú ábrándok kategóriájában marad, ahogy az bizonyítást nyert nemcsak Ukrajnában, hanem a tizenkét napos izraeli-iráni háborúban is. A drónok, a cirkálórakéták és a ballisztikus rakéták képesek károkat, fájdalmat okozni, de nem képesek a „szegény ember stratégiai légierjeként” hatékonyan szerepelni.

A nagy pontosságú nyugati „csodafegyverek” sohasem álltak rendelkezésre kell? mennyiségben, a stratégiai drónok pedig csak igen minimális bombateher szállítására bizonyultak alkalmasnak. Az egyenlet végül is igen egyszer?.

Bármennyire is próbálunk a pontosság és a „szinergikus célpontok” szalmaszálába kapaszkodni, egy stratégiai bombázókampány tulajdonképpen nem több, mint a légi szállítmányozás egy különleges formája. Vagy képes vagy nagy mennyiség? robbanóanyagot A-ból B-be továbbítani, vagy nem vagy rá képes.

A hírszerzési fölény, a pontosság, a fejlett robbanófejek segítenek, de a min?ség csak egy bizonyos pontig képes kiváltani a mennyiséget. Ha Oroszország a maga sokkal jelent?sebb hadászati bombázóképességével nem volt képes a kívánt hatás elérésére Ukrajnában, akkor miért feltételezzük, hogy az ukránok képesek lesznek ezt a hatást elérni a maguk szerényebb eszközeivel Oroszországban?

Az ukrán stratégiai bombázókampánynak igen jelent?s szerepe volt, van és lesz a politikai, illetve a lélektani hadviselés terén, de a kinetikus hatásait tekintve jóval szerényebb sikereket mondhat a magáénak, mint ahogy az a média lencséjén keresztül megmutatkozik.

Robert C. Castel

A szer? az Alapjogokért Központ biztonságpolitikai szakért?je, lapunk f?munkatársa

www.magyar nemzet.hu

Ajánló